

Näringsdepartementet

Betänkandet - Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar SOU 2018:35

Region Jönköpings län har getts möjlighet att yttra sig över rubricerat ärende Betänkandet - Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar SOU 2018:35.

Sammanfattning

Utredningen SOU 2018:35 fokuserar på bostadsbristen, i synnerhet för resurssvaga hushåll och föreslår en förändrad styrmodell där regionerna får en roll i lagen som innebär att dels följa upp och analysera bostadsmarknaden och följa upp behov av insatser från det allmänna, och dels att samordna länsstyrelsen och kommunerna samt genomföra ett årligt dialogmöte med kommunerna. Region Jönköpings län ställer sig bakom förslagen i utredningen, jämte nedanstående ställningstagande och observandum.

Synpunkter på förslaget

Utredningen SOU 2018:35 fokuserar på bostadsbristen för resurssvaga hushåll och otydligheten kring bostadsförsörjningsansvaret. Genom ökad tydlighet samt omfördelning av ansvarsfördelningen och genom att anta en ny lag ska behovet av bostäder för resurssvaga hushåll bättre tillgodoses.¹

Samtidigt ser vi en risk där utredningens andemening rörande denna nya lag blir ett avsmalnat uppdrag för kommunerna som mer är att likna vid ”social housing”. Vi förordar istället att nuvarande lagstiftning får förstärka tillägg rörande kommunernas ansvar för dem som har en svagare ställning på bostadsmarknaden.

Denna utredning rör hur kommunerna arbetar med bostadsbehov för grupper med svag ställning på bostadsmarknaden, det vill säga, det som utredningen definierar som *bostadsbrist*.² Bostadsbehovet bör, så långt det är möjligt, tillgodoses av en fungerande marknad. Samtidigt handlar bostadsförsörjningen om ett samhällsbyggande, och där ska allmännyttan ha en likvärdig roll.

¹ Statens offentliga utredningar (SOU 2018:35) Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar, s. 13.

² Statens offentliga utredningar (SOU 2018:35) Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar, s. 130 och 136.

Utredning har inte haft i uppdrag att ta fram förslag till statliga eller kommunala insatser.

Utredningens förslag är utformade så att de kan fungera också utan de förslag som lämnades av bostadsplaneringskommittén.

Utredningen har kartlagt vad kommunerna gör för grupper med svag ställning på bostadsmarknaden och analyserat om det finns behov av vägledning eller kompletterande kommunala verktyg samt vid behov föreslå förändringar i lagen om kommunernas bostadsförsörjningsansvar.

Region Jönköpings län ställer sig bakom utredningens förslag och är positiva till en ny bostadsförsörjningslag som tydliggör arbetssätt och ansvarsfördelning om bostadsförsörjning.

Det är Region Jönköpings läns ståndpunkt att den regionala tillväxten och den regionala utvecklingen förutsätter en fungerande bostadsmarknad. Förutsättningen för ett arbete är beroende av att man har en bostad. Tillgången till bostäder är således en förutsättning för en fungerande arbetsmarknad.

I ett led att ställa om till ett mer hållbart samhälle krävs att kopplingen mellan kommunal översiktsplanering, bostadsförsörjning och befintliga uppdrag med regionalt tillväxtarbete och kollektivtrafik- och infrastrukturplanering stärks.

Idag pågår en regionförstoring som primärt handlar om arbetsmarknadens utbredning och förbättrade pendlingsmöjligheter. Lokala arbetsmarknader knyts samman till större regioner som innefattar fler boende och fler arbetstillfällen.³ Bostads- och arbetsmarknad är således nära sammankopplad. Region Jönköpings län ser att bostadsfrågorna behöver analyseras utifrån en regional dimension.⁴ Bostadsförsörjning tillgodoses inte genom solitär sektorsvis planering. I ett system med större arbetsmarknadsregioner bör bostadsfrågorna hanteras med ett kommunöverskridande samarbete.

Positivt med utvidgat regionalt utvecklingsuppdrag

Den långsiktiga utvecklingen är att Regionerna får ansvar för allt fler utvecklingsfrågor. Region Jönköpings län ser positivt på ett uppdrag inom bostadsförsörjning med tanke på redan befintliga uppdrag inom regional infrastrukturplanering och kollektivtrafik. I den regionala utvecklingsstrategin och en sammanhållen fysisk planering är prioriterade områden.

När ansvar flyttar då flyttas även kostnaden. Finansiering från staten är en förutsättning för att åta sig den nya rollen regionerna ges i förslaget. Enligt utredningen flyttas två miljoner från länsstyrelsen per län till regionen. Region Jönköpings län ställer sig bakom förslaget.

³ Boverket (2005), Är regionförstoring hållbar, s.115

⁴ Länsstyrelserna (2018), Bostadsförsörjning mer än bostadsbyggande, s. 60

Ansvarsfördelning och den regionala rollen

Regionens roll är att genom att ta fram en analys lägga grunden för insatser. Region Jönköpings län är positiv till denna inriktning.

Utredningen menar att utgångspunkten är att de regionala behoven och förutsättningarna ska styra insatserna.⁵ Regionerna har olika förutsättningar och Region Jönköpings län vill påtala att behoven ser olika ut i landet.

Region Jönköpings län vill också påpeka att länet inte alltid är den bästa avgränsningen. Samverkan och planering över länsgränser kan behövas.

Utredningens förslag syftar till ökad tydlighet om bostadsförsörjningen. Region Jönköpings län ser att ansvarsfördelningen blir tydlig när det gäller uppgiften för regionen. Samtidigt är ansvarsfördelningen mellan stat och region inte lika klar.

Synkronisering av planer

Ett led i att optimera bostadsförsörjningsprocessen är synkronisering i tid av de kommunala riktlinjerna för bostadsförsörjning, den kommunala översiktsplanen samt den regionala utvecklingsstrategin är en viktig åtgärd. Region Jönköpings län ser i enlighet med betänkandet att förslag till ändringar, Översiktsplaneutredningen N2017:02, lagförändringar i 3 kap. PBL samt eventuella övergångsregler, bör samordnas i tiden.⁶

Region Jönköpings län stödjer ambitionen att synkronisera planer och strategier på motsvarande sätt som med transportinfrastrukturen.

Övriga synpunkter

Region Jönköpings län vill påtala att förslagen i denna utredning inte ensamt löser bostadskrisen. Region Jönköpings län stödjer, liksom denna utredning, i stort Bostadsplaneringskommitténs problembeskrivning och förslag på lösningar

REGION JÖNKÖPINGS LÄN

Rune Backlund
Ordförande i nämnden för
trafik, infrastruktur och miljö

Kristina Athlei
Regional utvecklingsdirektör

⁵ Statens offentliga utredningar (SOU 2018:35) Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar, s. 15.

⁶ Statens offentliga utredningar (SOU 2018:35) Ett gemensamt bostadsförsörjningsansvar, s. 220.